

Marta Postuła

Agencja Nieruchomości Rolnych planowanie finansowe dziś i wyzwania na przyszłość

Agricultural Property Agency today financial planning and challenges for the future

Rolnictwo od początku okresu osadnictwa odgrywało ważną rolę w życiu ludzi. Państwo finansuje związane z prowadzona polityka rolną z środków budżetu państwa i źródeł zasilających bezpośrednio realizujące je inne jednostki sektora finansów publicznych. Redystrybucja bowiem odbywa się w znacznej mierze za pośrednictwem utworzonych specjalnie w tym celu jednostek sektora finansów publicznych takich jak: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencja Rynku Rolnego, Agencja Nieruchomości Rolnych. W związku z powyższym polityka rolna oraz rybacka jest również jedną ze zdefiniowanych 22 odrębnych funkcji państwa wydzielonych w ramach metodyki budżetu zadaniowego i planowania wieloletniego. nad bezpieczeństwem rynku żywnościowego. Referat poświęcony jest omówieniu zagadnień związanym z Agencja Nieruchomości Rolnych pod kontem zalet jakie dla jej gospodarki finansowej mogą wywierać z wprowadzenia przygotowania i realizacji jej planu finansowego w układzie zadaniowym oraz dotychczasowych doświadczeń w tym zakresie. W przedkładany referacie zaprezentowane zostały dotychczasowe doświadczenia Agencji Nieruchomości Rolnych w planowaniu zadaniowym, ze szczególnym zwróceniem uwagi na sformułowane cele oraz mierniki wskazujące na stopień ich realizacji.

Wstęp

Rolnictwo od początku okresu osadnictwa odgrywało ważną rolę w życiu każdego społeczeństwa. Kreowało wydajne źródło pożywienia i zapewniało przetrwanie. Wiele wczesnych organów państwowych, które były na wstępnym etapie powstawania i rozwoju, opierały swoją gospodarkę przede wszystkim na rolnictwie. Tak też było w przypadku historycznej genezy państwa polskiego. Należy zauważyć, że przez całe historyczne dzieje Polski do czasów współczesnych ranga rolnictwa i ludności z nim związanej w życiu społeczno-gospodarczym jest bardzo wysoka. Polska dysponuje olbrzymim potencjałem ziemi rolniczej; blisko 60% powierzchni kraju zajmują użytki rolne¹. Pod względem ogólnej powierzchni ziem zagospodarowanych przez rolnictwo ustępujemy w Europie tylko Francji i Hiszpanii. W granicach Unii Europejskiej posiadamy ponad 12% wszystkich ziem rolniczych. Stanowi to dla naszego kraju szansę stania się zagłębiem żywnościowym Unii. Naszym atutem jest możliwość uprawy wielu gatunków roślin w czystym środowisku przyrodniczym. Polska z uwagi na powierzchnię użytków rolnych, liczbę gospodarstw i poziom zatrudnienia uzyskała miano najbardziej rolniczego kraju UE. Dziś na obszarach wiejskich Wspólnoty mieszka około 15%

¹ Dane pochodzą z Eurostatu.

ludności, zaś w rolnictwie pracuje około 5% ogółu zatrudnionych. W Polsce mieszka na wsi 38% ludności, a w rolnictwie pracuje (według szacunków własnych) ok. 14% społeczeństwa czynnego zawodowo².

W związku z powyższym polityka rolno-rybacka jest również jedną z zdefiniowanych 22 odrębnych funkcji państwa wydzielonych w ramach metodyki budżetu zadaniowego i planowania wieloletniego. Jest to dziedzina działalności państwa, w zakresie tworzenia odpowiednich warunków dla poprawy konkurencyjności polskiego sektora rolnego oraz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, obejmująca ponadto wspieranie rynku produktów rybołówstwa. Przedsięwzięcia te, których realizacja organizowana jest przez administrację publiczną i współfinansowana z budżetu państwa, mają znaczące wsparcie dzięki środkom pochodzącym z UE.

Do głównych koncepcji rozwojowych, organizowanych na szczeblu unijnym w ramach Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej – należą działania mające na celu wspieranie atrakcyjności przedsiębiorstw sektora rolnego oraz wzmacnianie rozwoju obszarów wiejskich. Zadaniem wykonywanymi w ramach tej polityki, które należy podkreślić z uwagi na ich istotne znaczenie dla polskiego rynku rolnego są: interwencje na rynkach produktów rolnych i żywnościowych, wspieranie pszczelarstwa, administrowanie mechanizmami WPR na rynkach biopaliw i roślin energetycznych, prowadzenie działań w zakresie restrukturyzacji i dywersyfikacji produkcji cukru, administrowanie obrotem z zagranicą towarami rolnymi. Ważnym zadaniem administracji publicznej w tym zakresie jest także zapewnienie beneficjentom możliwości ubiegania się o wsparcie finansowe z budżetu krajowego i unijnego.

W ramach funkcji Polityka rolno-rybacka prowadzone są kompleksowe, wielokierunkowe działania ze strony różnorodnych podmiotów publicznych, jak też różnych szczebli administracji publicznej. Wspierany jest rozwój obszarów wiejskich, podejmowane są działania ukierunkowane na wzrost konkurencyjności gospodarstw rolnych oraz zrównoważony rozwój obszarów wiejskich i użytkowanie gruntów rolnych oraz leśnych, wspieranie potencjału ludzkiego na terenach wiejskich, restrukturyzacja, poprawę jakości produkcji i produktów rolnych, różnicowanie gospodarki wiejskiej. Wskazać należy szczególne, często wysublimowane narzędzia realizacji polityki – renty strukturalne, usługi doradcze, wpieranie gospodarstw na obszarach górskich, a także innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania, wspieranie młodych rolników oraz grup producenckich poprzez rekompensaty, dotacje, kredyty i subsydia zachęcające do zwiększenia produkcji określonych płodów rolnych.

Ponadto z budżetu wspierany jest rozwój produkcji roślinnej, a także ochrona roślin uprawnych oraz rozwój produkcji zwierzęcej i hodowli zwierząt, melioracje, prace geodezyjno – urządzeniowe.

Odrębnym fragmentem obszaru polityki rolnej i rybackiej są działania w zakresie rybołówstwa na rzecz racjonalnego gospodarowania żywymi zasobami wód oraz podniesienia konkurencyjności polskiego rybactwa i przetwórstwa rybnego. Ze środków budżetowych finansowane jest między innymi zarybianie polskich obszarów morskich, jak też opracowywanie statystyk i przygotowywanie danych połowowych.

Elementem polityki żywnościowej o zasadniczym znaczeniu dla funkcjonowania rynku rolnego jest nadzór nad zdrowotną jakością środków spożywczych pochodzenia

² Dane pochodzą z opracowań GUS.

zwierzęcego w miejscach ich pozyskiwania, przetwarzania i składowania. Nadzór ten chroni przed chorobami zwierzęcymi przenoszonymi na człowieka w procesie wytwarzania, przetwarzania i obrotu artykułami mięsnymi. Zadania ochronne są realizowane również odpowiednio przez szereg instytucji kontrolnych mających pieczę nad bezpieczeństwem rynku żywnościowego³.

Państwo finansuje ww. zadania ze środków budżetu państwa i źródeł zasilających bezpośrednio realizujące je inne jednostki sektora finansów publicznych. Redystrybucja bowiem odbywa się w znacznej mierze za pośrednictwem utworzonych specjalnie w tym celu jednostek sektora finansów publicznych, takich jak: Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencja Rynku Rolnego, Agencja Nieruchomości Rolnych. Referat ten poświęcony zostanie omówieniu działań jednej z tych instytucji, pod kątem zalet, jakie dla jej gospodarki finansowej mogą wypływać z wprowadzenia ujmowania jej planu finansowego w układzie zadaniowym.

Agencja Nieruchomości Rolnych – gospodarka finansowa

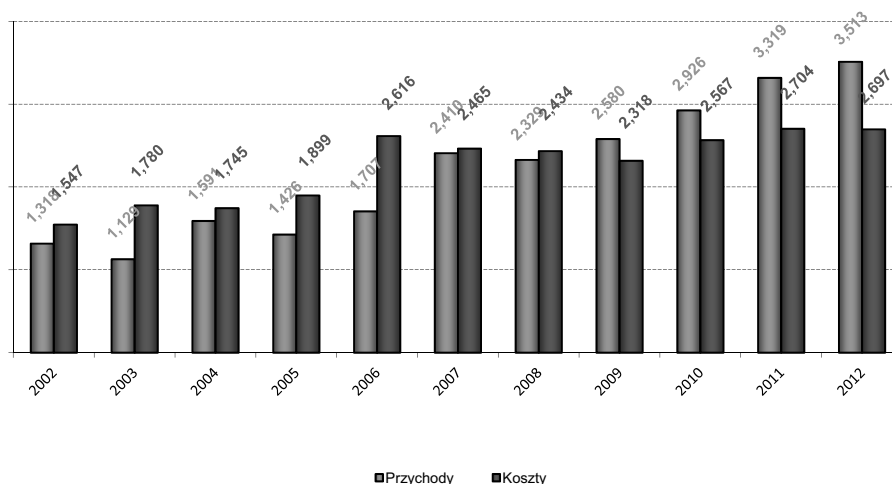
Agencja Nieruchomości Rolnych (ANR) jest jednym z podmiotów wypełniających istotny fragment funkcji Polityka rolna i rybacka. Agencja jest następcą prawnym Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa (AWR SP) powołanej na mocy przepisów ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa. Na kształt legislacji dotyczący agencji, oprócz wspomnianej fundamentalnej ustawy z 1991 roku, składają się ponadto ustawa z dnia 11 kwietnia 2003 roku o kształtowaniu ustroju rolnego, która w miejsce AWRSP ustanowiła ANR i oczywiście rozporządzenie wydane do tych ustaw. Agencja podlega aktualnie Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jednak nadzór i podległość resortowa Agencji zmieniała się przez cały okres jej funkcjonowania. Od utworzenia do 01.01.1997 r. sprawował je Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, od 01.01.1997 r. do 16.07.2003 r. – minister właściwy do spraw Skarbu Państwa. W kolejnym okresie od 16.07.2003 r. do 14.03.2007 r. sprawy Agencji podzielono pomiędzy ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa i ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, w zakresie określonym w art. 6 ust. 1 pkt 1, 2 i 7 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz w zakresie zadań określonych w przepisach o kształtowaniu ustroju rolnego. Od 14.03.2007 r. do chwili obecnej nadzór sprawuje samodzielnie minister właściwy do spraw rozwoju wsi.

Zgodnie z przywołanymi przepisami przedmiot działalności Agencji Nieruchomości Rolnych jest zakreślony wyjątkowo szeroko. Agencja ma realizować zadania wynikające z polityki państwa w wielu obszarach. Do zadań Agencji należy tworzenie oraz poprawa struktury obszarowej gospodarstw rodzinnych, restrukturyzacja oraz prywatyzacja mienia Skarbu Państwa użytkowanego na cele rolne, zabezpieczenie majątku Skarbu Państwa, inicjowanie prac urzędniowo-rolnych na gruntach Skarbu Państwa oraz popieranie organizowania na gruntach Skarbu Państwa prywatnych gospodarstw rolnych. Szczególnym zadaniem jest tworzenie warunków sprzyjających racjonalnemu wykorzystaniu potencjału produkcyjnego Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa w stosunku do pełnionej roli swoistego gospodarza. Kolejne zadania Agencji dotyczą obrotu nieruchomościami i innymi składnikami majątku Skarbu

³ Opis zakresu funkcji 21. prowadzenie polityki rolnej oraz rybackiej został dokonany na bazie informacji metodologicznych w zakresie budżetu zadaniowego zawartych na stronie www.mf.gov.pl

Państwa, użytkowanymi na cele rolne oraz administrowania zasobami majątkowymi Skarbu Państwa przeznaczonymi na cele rolne. Agencja realizuje również zadania określone przepisami o kształtowaniu ustroju rolnego oraz przepisami o realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Zakres realizowanych zadań zmieniał się w trakcie funkcjonowania Agencji.

Środki przeznaczone na realizację zadań Agencji Nieruchomości Rolnych są ewidencjonowane jako przychody i koszty. Analiza danych finansowych jest prowadzona łącznie dla ANR i ZWR SP.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych prezentowanych przez ANR.

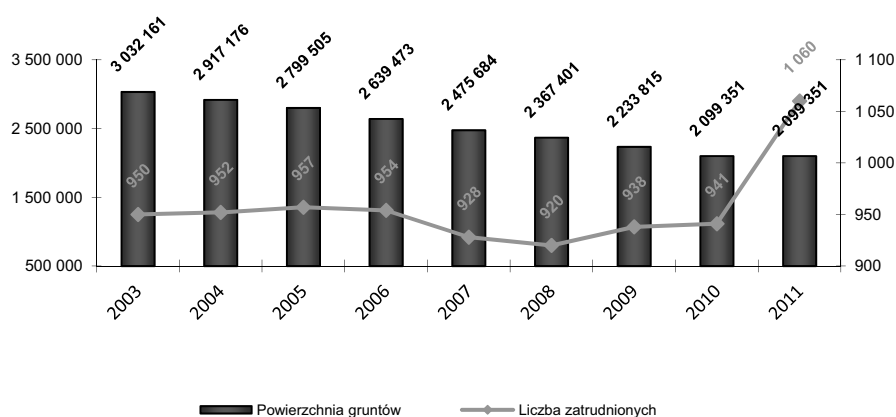
Wykres.1. Przychody i koszty w latach 2002-2012.

Na rok 2012 planuje się, że przychody ANR oraz ZWR SP wyniosą łącznie 3 513 300 tys. zł, co w porównaniu do początkowego roku badanego okresu – roku 2002 – daje wzrost o 166,6 punktu procentowego. Na powyższym wykresie zaobserwować można dominującą tendencję wzrostową przychodów ogółem od roku 2003, w którym to roku odnotowano wyjątkowo spadek przychodów w porównaniu do przychodów z 2002 r., kiedy to przychody ogółem były niższe niż w 2002 r. o ok. 14,3%. W całym okresie przychody rokrocznie wzrastały, jednak trzykrotnie wystąpiły sytuacje, w których przychody były niższe w porównaniu do roku poprzedniego. Dotyczy to wspomnianego już roku 2003, jak również 2005 (spadek o 10,4%) oraz 2008 (spadek o 3,4%). W pozostałych latach odnotowano przychody ogółem na poziomie wyższym niż w roku poprzednim. Największy wzrost przychodów w skali roku wystąpił w 2004 r. (o 40,9%) oraz w 2007 r. (41,2%).

Planowana na 2012 rok kwota kosztów ogółem ANR i ZWR SP ujmowanych łącznie przyniesie ich wzrost o 74,4% w porównaniu do roku 2002, co już na wstępie pozwala na sformułowanie ogólnego poglądu, że koszty rosną w wolniejszym tempie aniżeli przychody, wynika to między innymi z kurczącego się zasobu Skarbu Państwa jakim gospodaruje Agencja. Ogólna tendencja dotycząca kosztów jest taka, iż ich wysokość na przestrzeni analizowanych 10 lat nie spadła poniżej poziomu z 2002 r. Porównując

zmiany wysokości kosztów rok do roku, obserwujemy znacznie większe wahania aniżeli w przypadku przychodów. Dla pięciu lat z całego dziesięcioletniego okresu wysokość kosztów spadła w porównaniu z rokiem poprzednim. Największy spadek kosztów, tj. o 5,8% odnotowano w 2007 r., natomiast najmniejszy zaplanowano na rok przyszły (2012) – obniżenie kosztów ma wynieść 0,24% w porównaniu do roku 2011.

Powstaje zatem pytanie czy można oczekiwać głębszego obniżenia kosztów działania Agencji Nieruchomości Rolnych, aby zwiększyć efektywność podejmowanych czynności? Pierwszym punktem poszukiwania oszczędności zazwyczaj są wydatki powiązane z poziomem zatrudnienia i innymi rozchodami administracyjnymi. W związku z czym dokonano porównania zmiany w poziomie zatrudnienia w Agencji z wielkością zasobu rolnego, który przez nią był gospodarowany. Wyniki przeprowadzonej analizy zostały zamieszczone na poniższym wykresie nr 2 i są bardzo interesujące. Wskazują bowiem, że wraz ze spadkiem zakresu zadań nie malało niestety zatrudnienie, a nawet można zauważyć, iż okresowo wzrastało.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych na stronie ANR.

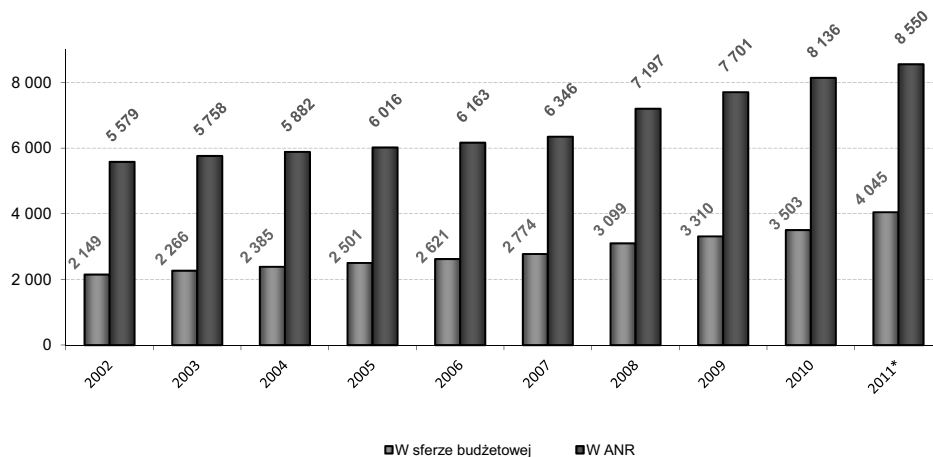
Wykres. 2. Powierzchnia gruntów i liczba zatrudnionych w ANR.

Wartym zauważenia jest fakt, że rzeczywiste zatrudnienie w ANR w badanym okresie nigdy nie przekroczyło zakładanego w planie finansowym przeciętnego zatrudnienia na dany rok, czyli z góry nie planowane były redukcje, pomimo zakładanych jednocześnie planów sprzedaży zasobu pozostającego w dyspozycji. Patrząc na plan finansowy Agencji na 2011 r. zakłada on, że przeciętne zatrudnienie (w przeliczeniu na pełne etaty) w Biurze Prezesa i oddziałach terenowych ANR będzie na poziomie 1 060 etatów. Taki stan przeciętnego zatrudnienia przewyższa rzeczywiste zatrudnienie z 2003 r. o 110 etatów oraz o 119 etatów w porównaniu do roku 2010. Gwałtowny wzrost liczby etatów ANR w latach 2010-2011 wynika częściowo prawdopodobnie z przesunięć pomiędzy zatrudnionymi w Jednostkach Gospodarowania Zasobem a zatrudnionymi w Agencji. Analiza liczby zatrudnionych w ANR na przestrzeni lat 2003-2010 wskazuje na niewielkie wahania rzeczywistej liczby zatrudnionych przy ogólnej tendencji

wzrostowej tego wskaźnika. Zatrudnienie w ANR w przeliczeniu na pełne etaty najbardziej zmniejszyło się w 2007 roku, kiedy to w porównaniu do roku poprzedniego liczba etatów zmniejszyła się o 26, co oznaczało spadek zatrudnienia o 2,7%. W 2009 r. zatrudnienie w ANR zwiększyło się w porównaniu do 2008 r. o 18 etatów, co daje wzrost o blisko 2,0%. Niemniej jednak największy wzrost liczby etatów (czyli o 119 etatów, tj. o 12,7%) w ANR ma nastąpić, tak jak wspomniano wyżej, w roku 2012.

Powyższy wykres przedstawia jednocześnie w tym samym przedziale czasowym powierzchnię gruntów pozostających w ZWR SP, wg stanu na koniec roku (w ha), która ewidentnie wykazuje tendencję malejącą. Ich obszar z roku na rok zmniejsza się o ponad 100 tys. ha. W badanym okresie największy ubytek powierzchni gruntów odnotowano w latach 2006-2007, kiedy to w porównaniu do roku poprzedniego ich wielkość zmniejszyła się odpowiednio o 160 032 ha oraz 163 789 ha. Analiza dynamiki sprzedaży nieruchomości wskazuje, że wynik sprzedaży zrealizowany w 2010 roku był nieznacznie niższy niż w 2009 roku i utrzymał się na poziomie lat ubiegłych (kiedy to sprzedawano po ok. 100 tys. ha rocznie). Od początku działania do końca 2010 roku Agencja sprzedała 2 077,7 tys. ha gruntów, tj. 43,8 % powierzchni przejętej od ZWR SP. Rozmiary sprzedaży, bez transakcji obejmujących grunty pod budynkami, wyodrębnionymi obiektami oraz gruntami o specyficznym charakterze wyniosły 1 995,8 tys. ha gruntów.

Obserwacja wskaźników przedstawionych na wykresie nr 2 pozwala stwierdzić, że wykazują one w badanym okresie skrajnie odmienne tendencje. Podczas gdy poziom zatrudnienia wykazuje ogólną tendencję wzrostową, to powierzchnia gruntów pozostających w Zasobie WR SP stale i niezmiennie maleje. Powstaje zatem pytanie, czy ta jednostka sektora finansów publicznych realizuje jakieś dodatkowe zadania, które zastępują inne, czy też corocznie spada efektywność w realizowanych czynnościach? W odpowiedzi na to pytanie wykorzystać można właśnie takie narzędzie jakim jest budżet zadaniowy. Zanim zaprezentowane zostanie podejście zadaniowe do planowania finansowego ANR analizie poddano bardzo istotny element związany z zatrudnieniem i efektywnością, a mianowicie poziom wynagrodzeń. Można bowiem wyobrazić sobie sytuację, że redukcja zatrudnienia nie następuje, ponieważ ze względu na poziom wynagrodzenia pracownicy mają stosunkowo niską motywację oraz nie udaje się zatrudnić najlepszych specjalistów w tej dziedzinie. W związku z czym zestawiono przeciętny poziom wynagrodzeń w ANR z przeciętnym wynagrodzeniem w sferze budżetowej, a wyniki zaprezentowano na poniższym wykresie.

*Dane z I kwartału 2011 r. - w przypadku sfery budżetowej w kolejnych kwartałach wartości są dużo niższe.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz ustaw budżetowych.

Wykres 3. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sferze budżetowej i ANR.

Powyższy wykres nr 3 wskazuje na ewidentne różnice w wysokościach zarobków w państwowej sferze budżetowej i Agencji Nieruchomości Rolnych. Pierwszą podstawową różnicą rysującą się na wykresie jest to, że przeciętne miesięczne wynagrodzenie przypadające na etat jest ponad dwukrotnie wyższe w ANR aniżeli w sferze budżetowej w całym rozpatrywanym okresie. Punktem wspólnym obydwu stawek miesięcznego wynagrodzenia jest ich stały trend wzrostowy, aczkolwiek samo tempo wzrostu jest już inne. Zasady i tryb kształtowania wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej określa ustawa z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw. Wysokość przeciętnego miesięcznego nominalnego wynagrodzenia brutto w sferze budżetowej w pierwszym kwartale 2011 r. osiągnęło poziom 4 045 zł i było wyższe o 88,2% od wynagrodzenia w 2002 r. Należy jednak pamiętać, że wspomniana kwota jest wartością z I kwartału 2011 r., a w przypadku sfery budżetowej w kolejnych kwartałach wartości są dużo niższe. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sferze budżetowej w rozpatrywanym okresie rosło średnio ok. 5 % rocznie, z wyjątkiem roku 2008 kiedy to wartość omawianego wskaźnika wzrosła w porównaniu do roku poprzedniego o 11,72%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w ANR zaplanowane w planie finansowym Agencji na 2011 r. osiągnie poziom 8 550 zł, a co za tym idzie będzie wyższe o 53% od poziomu wynagrodzenia z 2002 r. W latach 2003-2007 kwota przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia rosła w ANR średnio o ok. 2-3%. Podobnie jak w sferze budżetowej, tak i w ANR w 2008 r. obserwujemy spory wzrost poziomu wynagrodzeń w porównaniu do roku poprzedniego. W ANR wynagrodzenia wzrosły w 2008 r. średnio o 13,41%, a w latach kolejnych rosły o ok. 6% rocznie.

Tak więc wydaje się, że w przypadku Agencji Nieruchomości Rolnych istnieje duża przestrzeń do oszczędności i towarzyszącemu temu procesowi wzrostowi efektywności, czemu pomóc może planowanie w układzie zadaniowym.

Pierwsze doświadczenia w planowaniu zadaniowym Agencji Nieruchomości Rolnej

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych z 27 sierpnia 2009 r. ANR zobowiązana jest również do sporządzania swoich planów finansowych w układzie zadaniowym.

Nadmienić należy, że Agencja Nieruchomości Rolnych swój plan finansowy w układzie zadaniowym sporządza już od 2009 roku, kiedy to pilotażowo została objęta budżetowaniem zadaniowym przy opracowaniu materiałów planistycznych do ustawy budżetowej na rok 2010.

Plan finansowy Agencji przygotowany i zaprezentowany w uzasadnieniu do ustawy budżetowej na rok 2011 w układzie zadaniowym został podzielony na trzy części:

1. Pierwsza z nich przedstawia planowane do poniesienia koszty Agencji Nieruchomości Rolnej. Zgodnie z tą częścią planu Agencja realizuje jedno zadanie w ramach funkcji 22. Planowanie strategiczne oraz obsługa administracyjna i techniczna, na które planuje ponieść koszty w wysokości 160,3 mln zł.

Zadanie – Koordynacja merytoryczna działalności, planowania strategicznego i operacyjnego				
Cel	Miernik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Zapewnienie sprawnego funkcjonowania ANR i realizacji celów określonych w ustawie o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa	Udział kosztów funkcjonowania ANR w przychodach ZWR SP ogółem (%)	5,4	7,1	7,5

Źródło. Uzasadnienie do ustawy budżetowej na 2011 r. w układzie zadaniowym.

Prezentowane wartości miernika „Udział kosztów funkcjonowania ANR w przychodach ZWR SP ogółem” na przestrzeni 3 lat wykazują tendencję wzrostową. Zaprezentowane wartości tak zdefiniowanego miernika należałoby zestawiać równoległe z wysokością przychodów ZWR SP w ogólnej kwocie przychodów jakimi dysponuje ANR (co zaprezentowano na poniższym wykresie)

* W latach 2002-2003 Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych prezentowanych przez ANR.
 Wykres.4. Przychody jakimi gospodaruje ANR, w tym przychody ZWR SP w latach 2002-2012.

2. Druga część prezentuje wydatki Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. Ta część planu ukazuje zadania realizowane w ramach dwóch funkcji: Funkcji 5. *Ochrona praw i interesów Skarbu Państwa* oraz funkcji 22. *Planowanie strategiczne oraz obsługa administracyjna i techniczna*, na które zaplanowano wydatki w wysokości 529,3 mln zł. Na zadanie *Gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa* planuje się ponieść wydatki w wysokości 384 mln zł, natomiast na zadanie *Koordinacja merytoryczna działalności, planowania strategicznego i operacyjnego* planuje się ponieść wydatki w wysokości 145,3 mln zł.

Zadanie – Gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa				
Cel	Mierniki	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Sprzedaż, nieodpłatne przekazanie i wdzierżawienie oraz przygotowanie do prywatyzacji mienia Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa	Udział powierzchni gruntów sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych w danym roku w powierzchni gruntów ZWRSP na początek roku (%)	7,3	5,5	5,8
	Udział powierzchni gruntów wdzierżawionych na koniec roku w powierzchni Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa na początek roku (%)	75,5	73,3	71,4

Źródło. Uzasadnienie do ustawy budżetowej na 2011 r. w układzie zadaniowym.

Większa wartość miernika „Udział powierzchni gruntów sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych w danym roku w powierzchni gruntów ZWRSP na początek roku (w %)”

w 2011 roku w stosunku do lat 2012 i 2013 zawarta jest w ustaleniach planu sprzedaży gruntów. Kolejny miernik stanowi „Udział powierzchni gruntów wydzierżawionych na koniec roku w powierzchni Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa na początek roku”. Wartości miernika na przestrzeni lat 2011-2013 będą małe. Wykonanie planowanej wartości mierników w znacznym stopniu uzależnione jest od bieżącej sytuacji na rynku nieruchomości.

Zadanie – Koordynacja merytoryczna działalności, planowania strategicznego i operacyjnego				
Cel	Miernik	2011 r.	2012 r.	2013 r.
Zapewnienie sprawnego funkcjonowania ANR i realizacji celów określonych w ustawie o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa	Udział wydatków na koszty funkcjonowania ANR w wydatkach ZWRSP ogółem (%)	5,1	8,1	8,7

Zródło. Uzasadnienie do ustawy budżetowej na 2011 r. w układzie zadaniowym.

Prezentowane wartości miernika „Udział wydatków na koszty funkcjonowania ANR w wydatkach ZWR SP ogółem” na przestrzeni 3 lat wykazują tendencję wzrostową, co uzasadniać może również rosnąca wysokość przychodów z ZWR SP – należy podkreślić jednak, iż jest to miernik bardzo skomplikowany.

3. Kolejną część środków przeznaczonych na realizację zadań przez ANR ujęta została w części kosztowej ZWR SP. Agencja Nieruchomości Rolnych w 2011 roku ze środków Zasobu realizuje dwa zadania w ramach dwóch funkcji: Funkcji 5. *Ochrona praw i interesów Skarbu Państwa* oraz funkcji 22. *Planowanie strategiczne oraz obsługa administracyjna i techniczna*, na realizację których planuje ponieść koszty w wysokości 838,8 mln zł. Na zadanie Gospodarowanie mieniem Skarbu Państwa przeznaczono 693,5 mln zł, natomiast na zadanie Koordynacja merytoryczna działalności, planowania strategicznego i operacyjnego planuje ponieść się koszty w wysokości 145,3 mln zł. Do przytoczonych powyżej tytułów kosztowych ujętych w tzw. części kosztowej ZWR SP przypisane są tożsame zadania i mierniki realizacji celu (i konsekwentnie wartości mierników planowane na lata 2011-2013), jak w przypadku tytułów wydatkowych opisanych wcześniej.

Podsumowanie

Podsumowując Agencja Nieruchomości Rolnych w tym roku sporządziła już po raz trzeci swój plan finansowy w układzie zadaniowym, jak również po raz pierwszy w tym roku przygotowała sprawozdanie z wykonania swojego planu za rok 2010. Godnym zauważenia jest fakt, iż czynnie uczestniczy w pracach nad sporządzeniem katalogu funkcji, zadań, podzadań i działań, mając przede wszystkim na uwadze poprawną metodologicznie konstrukcję działań, które realizuje, a które są budowane zgodnie z prowadzoną polityką swojej działalności. Przedstawiając powyższe należy zauważyć, iż jakość prezentowanych przez ANR planów finansowych w układzie zadaniowym

z roku na rok jest coraz lepsza. Dzięki zestawieniu kosztów wraz z osiąganymi efektami możliwe będzie usprawnienie procesów zarządczych w analizowanej instytucji i w przyszłości uniknięcie sytuacji, które zostały omówione w niniejszym referacie w odniesieniu do stosunkowo niewielkiej zależności dopasowania zasobów do realizowanych zadań.

Summary

Since the beginning of the colonization period agriculture played an important role in people's lives. State finances units directly linked to the agricultural policy pursued by the state budget and sources of supply other public sector entities from this area. Redistribution in fact takes place largely through a specially created for public sector entities such as: the Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture, the Agricultural Market Agency, the Agricultural Property Agency. Consequently, agricultural and fisheries policy is also one of the defined 22 functions of the state, separated in the methodology of performance budgeting and long-term planning. This paper is devoted to discussing issues related to the Agricultural Property Agency in the context of the advantages that could be benefits for the financial economy through the introduction, preparation and implementation of its financial plan in performance budget system, and past experiences in this field.

Informacje o autorze:

dr Marta Postuła

Ministerstwo Finansów

ul. Świętokrzyska 12

00-916 Warszawa

e-mail: Marta.postula@neostrada.pl